

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Gilze en Rijen
T.a.v.
Postbus 73
5120 AB Rijen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

S.I.Z.e
T +31615879399
d.takens@cultureelerfgoed.nl

DSO-verzoeknummer

2024101101401

Onze referentie

1634567

Uw referentie

Uw zaaknummer 1095617

Datum 05 februari 2025
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Naam
Adres Prinsenbosch 45
Postcode/plaats 5126ND Gilze
Gemeente/provincie Gilze en Rijen; Noord-Brabant;
Monumentnummer 516955

Geacht college,

Op 13 december 2024 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- Voorafgaand en na de werkzaamheden wordt onderzoek gedaan naar de conditie van de schilderingen in de kelder (1.03) en zo nodig worden conserverende maatregelen getroffen.
- Definitieve planuitwerking voor te behouden monumentale afwerkingen (o.a. officiersbar) wordt voor uitvoering met de RCE besproken.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De voorgelegde plannen hebben betrekking op herbestemming van Gebouw 45 tot kantoren met spreekkamers en bijbehorende facilitaire voorzieningen ten behoeve van het COA dat het complex in gebruik heeft.

De voorgestelde werkzaamheden betreffen het herindelen van de vleugels van het gebouw tot kantoorunits en het hiervoor inpassen van een nieuwe interne ontsluitingsstructuur met centraal trappenhuis. Dit gaat gepaard met het maken van openingen in bestaande wanden en vloeren. Het plan omvat tevens het

verduurzamen van het gebouw en inpassen van installaties, brandwerendheidsmaatregelen en wijzigingen aan het exterieur om de toegankelijkheid te verbeteren. De gevels worden hersteld, wat onder andere het verwijderen van storende aanbouwen omvat. In de kap komen nieuwe openingen voor installaties en daglichttoetreding in de nieuwe werkruimten. De restauratiewerkzaamheden gericht op instandhouding en het wegnemen van bouwkundige gebreken houden, wat betreft de begane grondvloer, deels vernieuwing in vanwege vergaande aantasting van betonwapening. Ook wordt het gebouw energiezuinig gemaakt. Ter voorbereiding van de planvorming is een cultuur- en bouwhistorische rapportage opgesteld en een restauratie- en transformatievisie gemaakt en is nader onderzoek gedaan naar de cultuurhistorische waarde en de behoudsmogelijkheden van schilderijen in de kelder.

Het monument

Het complex Prinsenbosch (Kamp Chaam) bestaat in oorsprong uit ca. 60 gebouwen en werd aangelegd als legerkamp in opdracht van de Duitse Luftwaffe in 1941-1942 ten behoeve van de legering van personeel van de luchtmachtbasis Gilze-Rijen. Het complex is aan de noordelijke rand van het bos gelegen op de overgang met aangrenzende weilanden. De gebouwen hebben in ruimtelijke opzet en architectuur een traditioneel, landelijk karakter om de militaire functie te camoufleren. Het complex is hierin verwant aan andere legerkampen van de Duitse bezetter uit deze periode. De gebouwen zijn van buiten afgewerkt in ambachtelijk-traditionele stijl met gevels uit baksteen metselwerk en met pannen belegde daken.

Gebouw 45 is een van de twee hoofdgebouwen van het legerkamp. Het gebouw herbergde burelen en verschillende facilitaire functies zoals eetzaal en keukens en functies voor de ontspanning, waaronder een officiersmess en een filmzaal. Waardevolle oude afwerking en elementen uit de perioden van militair gebruik zijn in het interieur fragmentarisch bewaard, maar noemenswaardig uit de eerste fase is het interieur van de officiersbar op de eerste verdieping. Uit de naoorlogse periode zijn onder meer de schilderijen en opschriften in de kelder onder de keukens van belang. Zoals in de waardestelling is aangegeven gaat het om zeldzame en waardevolle elementen uit de periode van de Koude Oorlog (en mogelijk ouder).

Motivering

Om het gewenste functionele programma in Gebouw 45 onder te brengen, wordt het aantal beschikbare vierkante meters maximaal benut. Dit leidt onder meer tot het aanbrengen van veel dakramen in het dak en een nieuwe ontsluitingsstructuur. Op basis van het uitgevoerde bouwhistorisch onderzoek en een nadere analyse van de interieurwaarden van het gebouw zijn uitgangspunten benoemd voor een goede omgang met het monument hierbij en er heeft vooroverleg plaatsgevonden met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Naast het herstellen van de gevels is onder meer ingezet op het behouden en herkenbaar houden van enkele in het interieur behouden gebleven fragmenten uit verschillende perioden van militair gebruik, zoals o.a. het officierscafé en de schilderijen in de kelder. Daarnaast zijn zorgvuldige keuzes gemaakt voor de toe te passen dakramen en ventilatieroosters.

Gelet op bovenstaande adviseer ik positief omdat de bijzondere cultuurhistorische betekenis van dit hoofdgebouw binnen het complex behouden blijft ondanks relatief grote ingrepen in het dak en de indeling.

De aanvraag geeft nog aanleiding tot de volgende opmerkingen.

1. In de rapportage naar de waarde en behoudsmogelijkheden van de schildering zijn enkele adviezen gedaan voor het nemen van maatregelen voor en tijdens de werkzaamheden (zoals nader onderzoek door een specialist naar loszittende verfdelen de schilderingen en goed overleg met aannemers tijdens de werkzaamheden om schade te voorkomen). Ook wordt monitoring in verband met mogelijke wijzigingen in het binnenklimaat van de ruimte aangeraden. Ik adviseer deze aanwijzingen op te volgen.

2. Met betrekking tot o.a. de officiersbar is in het vooroverleg aangegeven dat nog destructief onderzoek gedaan wordt om het definitieve plan te kunnen uitwerken. Ik stel het op prijs indien de planuitwerking voor deze onderdelen voor uitvoering met de RCE worden besproken.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

5.1.2.e

5.1.2.e

Adviseur Architectuurhistorie

Onze referentie

1634567